

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului :

Parohiile cl. I. pe un an 800 Lei
Parohiile cl. II. 700 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă 600 Lei
Făcru particulari 500 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Prețul inserțiunilor

Concure de prot. 1000 Lei. Parohii, de
cl. I 1000, de cl. II 800, de cl. III 600 Lei
Celelalte publicații 1 cm. □ 3,50 Lei.

† ANTON MOCSONYI DE FOENI

În ziua de 3 Aprilie 1943 a încetat din viață în vârstă de 61 ani d-l Anton Mocsonyi, mare maestru de vânatoare al Curții Regale Române, în București.

Cu Anton Mocsonyi dispărea cel din urmă vlăstar bărbătesc al nobilei familii care a regentat întreaga noastră viață românească nu numai în Banat, dar chiar și în Transilvania, în vremuri din cele mai grele pentru poporul nostru.

Anton Mocsonyi a reprezentat între noi un steag încărcat de glorie...

În viața bănățeană familia Mocioni, originară din Macedonia, se remarcă la finea secolului al XVIII-lea, prin frații Andrei și Mihai, fiii preotului Constantin Mocioni „Popovici”, neîntrecuți comercianți în Budapesta.

Propriu zis unul dintr'ânșii, Andrei, care și obține moșia Foeni, plătind o parte din ea. Fiii acestuia, Petru, Constantin și Naum Mocioni primesc la 1805 diploma de nobil cuvenită tatălui lor, Celalalt frate a primit moșii în regiunea Tokai din Ungaria, iar cei cinci fii ai săi încă au primit titlul de „nobili armaliști”.

O caracteristică generală a Românilor macedoneni a fost tăria și statornicia lor în credința ortodoxă strămoșească. Părăsind vatra lor unde îi urau deopotrivă Turcii ca și Grecii — aceștia din urmă pentru destoinicia lor, făcându-le concurență — ei au dus cu sine întregul patrimoniu sufletesc, în care credința ortodoxă trona în deosebită cinste.

Neguțători pricepuți, au înfighebat adevărate cartiere în unele orașe din Ungaria, ridicând în mijlocul caselor sfântul locaș dumnezeiesc.

Nobila familie Mocioni* a devenit mare

* Dr. Botș în cunoscuta monografie se provoacă în privința numelui la o lucrare a lui Caragiani care îl derivă dela „Mucean”, poreclă: Plauzibilă pare și o altă versiune: Mocioni dela Moș Ion, ai lui Moș Ion, Moș-ionesti, Mocionesti.

cu adevărat pentru Români dintru început, căci cu banul prisoselnic al ei s'au ajutat și s'au încurajat mulți români săraci... Dar cu deosebire a intrat ea în istoria noastră prin acel Dr. Alexandru Mocioni, la cea mai grea cotitură a vieții noastre naționale.

Nu ne estindem aici asupra rolului pe care l-a avut Dr. Alexandru Mocsonyi în frământările românești din Banat și Transilvania. Nici nu căutăm să justificăm tactica urmată de acest adânc cunoscător al metodelor politice din fosta monarhie Austro-ungară la finea secolului trecut. Istoria care situiază vrednicia în ierarhia ei nepărtinitoare, i-a rezervat acestui diplomat și luptător de rasă un loc de mare cinste.

Cu atât mai aleasă însă rămâne strădania și roadele ce a recoltat Biserica noastră de pe urma intervenției lui Alexandru Mocioni în diriguirea sorții Românilor transilvăneni. Căci Andrei Șaguna pe lângă meritele personale, a avut norocul să aibe în bănățeanul Alexandru Mocsonyi pe mâna dreaptă care a ușurat multe greutăți ce apăsau umerii marelui mitropolit Mocsonyi, Babeș, Ioanovici, sunt nume cari împodobesc frumsețea numelui de bănățean. Iar prin a sa carte „Religiunea și Știința” Dr. Alexandru Mocsonyi s'a dovedit un apărător al Bisericii pe plan spiritual și filosofic.

Anton Mocsonyi s'a dus să încheie epopeea luminoasă a nobilei familii care a susținut și protejat licurul conștiinței noastre naționale...

În Mausoleul dela Foeni, alături de marii înaintași, ilustre dispărut, dormi în pace! A binemeritat dela Biserică și dela Națiune familia Mocsonyi.

Manusoleul ce domină modestele cruci ale cimitirului ortodox din Foeni, adevărat sanctuar național, rămâne în conștiința românească simbol al unei glorii cu care pururea ne vom mândri...

Inmormântarea.

Funerariile lui Antoniu Mocsonyi au decurs după cum urmează:

La București, la catafalcul defunctului, înconjurat de multe coroane de flori, depuse de Casa Regală, Guvern și diplomați străini, s'a săvârșit serviciu religios. De față erau: M. S. Regele Mihai I., M. S. Regina Mamă Elena, Dl Mihai Antonescu, Dl Col. Eugen Nicolescu, aghiotantul Mareșalului Ion Antonescu, apoi reprezentanții Casei civile și militare a Majestății Sale Regelui, diplomați străini, precum și alte personalități și reprezentanți ai unor autorități civile și militare din Țară.

În ziua de 5 Aprilie a. c. rămășițele pământești ale răposatului au fost aduse în Timișoara. În gara Domnița Ileana, vagonul mortuar a fost așteptat de către: P. S. Sa Episcopul Vasile, Dl General Drăgălina, Dl Dr. E. Pop, primarul municipiului și toate autoritățile orașului Timișoara.

Vagonul mortuar a fost însoțit de către: Baronul I. Mocsonyi Styrcea și Dna, ca moștenitori ai defunctului, Dl D. Negel și Dl Ghica ca reprezentanți ai Casei Regale. Dela gară sicriul a fost încadrat într'un cortegiu impresionant, până la biserica ortodoxă din Iosefin, unde a fost catafalcat.

Marți în 6 Aprilie, la ora 10 a. m., s'a săvârșit prohodul de către: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. S. S. L. L. Veniamin al Caransebeșului, Vasile al Timișorilor, Nicolae al Oradiei, P. O. D. D. protopresbiterii: Ciblan și Seculin, în numele P. S. Sale Andrei al Aradului, apoi un sobor de vreo 20 preoți și 4 diaconi.

Răspunsurile funebre le-au dat: Corul Episcopiei și Corul studenților teologi, din Timișoara.

Cosciugul de metal greu, străjuit de scumpe jerbe de flori, soborul înalților ierarhi și al clerului, apoi armoniile dulcose ale celor două coruri au impresionat profund asistența dela ceremonia funebră.

La sfârșitul prohodului I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, aduce omagiul Bisericii noastre, ilustrei familii Mocsonyi, al cărei ultim vlăstar îl petrecem azi la Mausoleul din Foeni. I. P. S. Sa, după ce face un istoric al acestei familii de români macedoneni, prezintă în cuvinte pătrunzătoare, rolul important ce l-a avut familia Mocsonestilor în istoria noastră transilvăneană, timp de 200 ani. Baronul Styrcea, moștenitorul domeniilor lui Antoniu Mocsonyi — a spus I. P. S. Sa — moștenește și o tradiție de înaltă valoare morală față de neamul românesc.

A cuvântat apoi: P. S. Sa episcopul Vasile al Timișorilor, Dl Primar al Municipiului Timișoara, Dl prof. univ. S. Dragomir, Dl C. Brediceanu, fost Ministru și alți oratori cari au relevat personalitatea defunctului în viața publică.

La aceasta impresionantă și pioasă solemnitate au luat parte înalte personalități cari au însoțit vagonul mortuar, dela București, apoi toate autoritățile civile și militare din Timișoara, precum și sfinții apropiați din administrația domeniilor.

După terminarea tristei solemnități, sicriul a fost transportat, în sunete de marșuri funebre, la Mausoleul din Foeni.

Bucuria în suferință

II

Dacă totuși îți vine uneori să murmuri și să te tângui, cântă mai bine o cântare veselă ori zi o caldă rugăciune, atunci îți va merge mai bine și va trece vremea mai iute. Povara nu se simte așa tare, dacă mergi cu Dumnezeu. Dacă te vei gândi mai puțin la povară, și cu atât mai mult la Dumnezeu, care merge alături de tine, și vei vorbi cu oamenii mai puțin despre crucea ta și mai mult despre Dumnezeu, îți va fi mult mai ușor. Drumul crucii creștinului, nu trebuie să fie lucru de sclav, făcut cu gură sângerândă și cu scrâșnet de dinți, ci ca o rugăciune curagioasă, din o inimă mulțumitoare.

Crucea este o necesitate pentru noi. Prin ce să fie sufletul nostru crescut și cultivat, dacă nu prin cruce și durere? Poate mama să scutească pe copil de durere și suferință, ori cât de mult l-ar iubi? Poate ea să-l libereze de truda ascultării și de lucru? Acasta ar putea-o face numai o nebună, care s'ar conduce față de copil de o dragoste absurdă de maimuță. Mai corect au cugetat grecii vechi, când ziceau: „un om care nu e chinuit și părăsit nu va fi educat“.

Dumnezeu! nostru vrea să ne crească pentru cer. Noi totuși suntem escesivi, comozi și egoiști și nici nu căutăm să ne impunem o jertfă, ci trecem cu grije pe lângă cruce. De aceea Mântuitorul vine însuși la noi și ne ese în cale. Aceasta înseamnă să ridici mâinile spre El. Trebuie să meditezi și să te străduiești să devii stăpânul greutateților. Ultimele forțe ale omului abia atunci vor fi stimulate, când li se opun în cale puternice obstacole. Nimenea nu știe ce forțe adormite din om așteaptă să fie trezite pentruca durerea să poată fi sfredelită ca să poată înași isvoarele de aur, cari erau ascunse înlăuntru.

Să nu se mire nimeni că Dumnezeu ca cel mai mare artist și educator bate, cioplește și ciocănește sufletul omenesc pentru că El vrea să facă din el o adevărată capodoperă. El nu se gândește să ne pedepsească și chinuiască, însă dorește să facă din noi un sfânt. Nu uita aceasta, dacă te apasă greu crucea, sau dacă loviturile lui Dumnezeu vin la inima ta și o scormonesc până în adâncime. Spune atunci cu curaj: „Doamne, eu Te înțeleg și vreau să stau liniștit; căci eu știu că ești bun cu mine și vrei să mă crești pentru cer. Eu știu că dacă voi suferi cu Tine, voi fi și prea-

mărit; eu știu că Tu nu vrei copii răsfățați; căci împărăția cerurilor numai pe aceia îi atrage la sine, cari se luptă pentru ea“.

Nu fi așa de descurajat și trist, dacă te apasă și chinuie suferința. Căci ea-ți ajută să devii om de elită. S'a făcut adeseori constatarea, că oameni, cari nu au avut mult de suferit ori nu și-au purtat crucea cum se cuvenea, au rămas superficiali și seci. Adeseori au în ei ceva acru și îngâmfat, ceva amar și ofensator. Oamenii cari au fost însă în școala crucii și au stat atenți și ascultători la picioarele Stăpânului și apoi au mers cu El, au devenit nobili și profunzi. Ei se coc în focul suferinței ca strugurele în arșița soarelui. Și cât sunt ei de buni, de înțelegători și de părtași față de suferințele străine. Ei știu ce înseamnă să fii amărât, părăsit și sărac, pentru că ei înșiși au mâncat pâinea săracilor; ei înțeleg ce înseamnă să fii isgonit, desamăgit și calomniat, pentru că ei înșiși au vărsat amare lacrimi sub loviturile persecutorilor. Ei sunt cu bolnavii, pentru că înșiși au însetat pe patul suferinței după un cuvânt bun. Cei mai aleși ucenici și ucenițe ale dragostei deaproapelui sunt acei oameni, cari au purtat crucea, ori și-o mai poartă și ajută și altora s'o poarte.

Voești tu să devii un om matur și profund, vrei tu să înveți pe alții să fie înțelegători, vrei să fii față de ei iubitor și bun, vrei să te apropii de sufletul lor, vrei să vorbești o limbă care înduioșează inimile și le pătrunde până în cele mai adânci fibre, atunci nu te opune crucii, ci apleacă-ți smerit umerii sub povara ei și roagă-te lui Dumnezeu: „*lasă-mă să-ți port cu bucurie crucea, să cresc în școala Ta și să devin un adevărat om nobil*“.

Toți oamenii pe cari Dumnezeu i-a ales pentru ceva mare, îi cufundă întâi în marea amărăciunilor. El lasă să treacă peste ei crucea și suferința, încât se pare că voește să sfărâme și să spargă tot în bucăți. Aceasta este numai o aparență. Ogorul sufletului trebuie să fie întâi arat cu brazde sângeroase, ca să poată primi sămânța, pe care a semănat-o mâna lui Dumnezeu. „*Trebue să aflu, cât trebue să mai sufere pentru numele Meu*“ —, a zis Domnul către Saul, înainte de a-l face apostolul neamurilor.

Mai mult trebue să te bucuri de cruce, pentru că ea îți ajută, să ispășești păcatele. Poate aparții și tu acelor oameni, cari mirați se întreabă: oare ce rău au făcut ca să merite această pedeapsă, deoarece nu sunt mai răi decât alții, cărora totdeauna le merge bine. Fiecare din noi are de ispășit urmările păca-

tului și ar trebui să ne bucurăm dacă Dumnezeu cu mila Sa ne întimpină și ne ajută să scăpăm de vină și pedeapsă. Noi am păcătuit mult și trebuie mult să ne pocăim. Hristos a mântuit lumea prin crucea Sa, și ucenicii după pilda Sa se străduiesc să ispășească păcatele lor proprii și ale altora.

În lume se păcătuiește foarte mult, și multe vinovății și nelegiuri se înalță spre cer ca o mare de foc. Cui să dea ispășire Dumnezeu pentru aceasta? Cei răi nu o fac și nu o vor face. Numai cei mai buni, ucenici ai lui Iisus, pășesc înaintea lui Dumnezeu încărcăți cu crucea lor ca și Domnul și Stăpânul lor, și poartă deodată și păcatele altor oameni. Și este un lucru foarte mare pentru oameni, că ispășesc înaintea lui Dumnezeu păcatele altora.

Și câți oameni sunt în lume, eroi ai dragostei ispășitoare, eroi ai dragostei deaproapelui, cari sufer pentru alții, pentru ca să-i mântuiască!! Numai Dumnezeu știe, câte mame și câți tați duc o viață de martiri pentru convertirea și mântuirea copiilor lor rătăciți; câte surori și câți frați s'au jertfit lui Dumnezeu pentru necredinciosul lui frate, sau pentru sora apucată pe căi greșite! De ce să fie ei triști pentru suferințele lor? Oare n'au motiv, să fie în internul lor veseli și fericiți, pentru că și-au îndeplinit o astfel de datorință? „O mai mare dragoste nu poate avea nimeni, decât acela care își jertfește viața sa în felurite chipuri pentru deaproapele său“.

Cel ce suferă cu deaproapele, se aseamănă tot mai mult Mântuitorului, căci El a venit numai ca să suferă pentru alții. Și numai gândul, că prin cruce ne putem asemăna tot mai mult cu Iisus, trebuie să ne facă fericiți în cea mai mare suferință. Adeseori ne-am rugat Mântuitorului Iisus ca să ne facă asemănători Lui și când vine cu crucea Sa la noi și voește să ne ridice la El, îl respingem. Un preot voia să mângăie pe o tineră fată, care zăcea în o grea boală, cu nădejdea dobândirii Cerului, prin răbdarea în suferință. Fata îl privi cu imputare și zise: „Sunt veselă că pot suferi atâta. Dar nu pentru aceea, că ași voi să dobândesc Cerul, ci pentru că prin aceasta pot deveni asemenea lui Iisus. Aceasta e pentru mine cea mai mare bucurie“.

Această fată a înțeles taina urmării lui Iisus Hristos. Ea ar putea zice ca sf. Pavel: „*De se cuvine să mă laud, întru neputințele mele mă voi lauda*“, (II Cor. 11, 30). Și ași dori ca și tu să poți simți ceva din această bucurie în suferință.

Atunci vei fi fericit. Vei fi fericit, pentru că devii un om interiorizat, pentru că ești condus spre înălțime la Dumnezeu, pe drumul crucii; pentru că poți să faci ispășire pentru păcatele tale și ale altora și în fine pentru că tu vei crește în asemănare cu Domnul și Mântuitorul tău. Și dacă ai devenit asemănător în suferință cu El, vei fi preamărit cu El. Atunci toate suferințele tale se vor sfârși, toate lacrimile ți se vor usca.

Și acum ia-ți crucea ori cruciulița iarăși inimos pe umeri și călătorește spre Cer. Nu te prea uita la alții, ci numai la Mântuitorul tău și vei fi fericit în cea mai grea suferință.

Prelucrare din l. germană.

Pr.

NORMATIV

pentru personalul de control al învățământului religios ortodox din Patriarhia Română.

ART. 1. — Învățământul religios ortodox român în școlile primare, supraprimare, de ucenici și ucenice, industriali și comerciali, secundare teoretice și practice (profesionale) de orice grad și categorie, publice de stat, confesionale și particulare, pentru elevii ortodocși este obligator și se face sub controlul Bisericii și al Ministerului Culturii Naționale.

ART. 2. — Controlul sau inspectarea lui în numele Bisericii se face:

a) în școlile primare, supraprimare și în cele de ucenici și ucenice de către protoierei (protopopi) sau — în caz de vacanță — de către administratorii protopopești;

b) în școlile secundare de către Consilierii Referenți ai Secțiilor Culturale sau de către delegații calificați ai Consiliilor Eparhiale, pe teritoriul Eparhiei respective; ei vor inspecta și învățământul religios ort. rom. primar și de ucenici și ucenice, însă după un plan care să permită, ca în cursul unui anumit număr de ani să fi fost cercetată fiecare școală;

c) în toate școlile din Patriarhie de către consilierul Secției Culturale al Consiliului Central Bisericesc, anume delegat pentru aceasta, sau de delegații Sf. Sinod, — exercitând suprema inspectiune.

ART. 3. — Protoiereul este obligat a inspecta cel puțin odată pe an pe fiecare propunător de religie de pe teritoriul protopopiatului, care cade sub obligațiunea sa de control.

Consilierul Cultural sau delegatul Consiliilor Eparhiale pe toți profesorii și profesoarele și pe toți cateheții din școlile secundare de orice grad și categorie, iar după necesitate pentru a se informa și pentru a lua dispoziții de unificare și pe cei dela școlile primare și de ucenici conform normei dela art. 2, lit. b.

Consilierul Patriarhal va inspecta orice școală primară și secundară și pe oricare propunător de religie ortodoxă dela școlile educative din Patriarhie și cu deosebire pe acelea și pe aceia, despre care din rapoarte nu se pot culege informații precise.

ART. 4. — Acest control se face numai în numele și pentru Biserica, fără a stânjeni cu nimic controlul Statului.

Scopul lui este:

- a. face mai simțită prezența Bisericii în școală;
- b. a se informa ea direct despre mersul învățământului religios;
- c. a îndruma pe teren și în spiritul ortodox acest învățământ;
- d. a-l intensifica și unifica în spirit și chiar în metodă.

ART. 5. — Controlul va atinge următoarele laturi și va culege următoarele date:

Date cu privire la catedră și persoana propunătorului.

Metoda de predare.

Activitatea educativă-religioasă.

Eventuale alte informații.

1. Datele privitoare la catedră și propunător vor arăta:

a) din câte ore e compusă catedra și la cari școli și clase cu numărul de ore săptămânale pentru fiecare clasă;

b) numele, pronumele și rangul profesic al propunătorului;

c) în care an și-a dat examenul de capacitate;

d) câți ani de suplinitor, de titular provizor și de titular definitiv are;

e) câți ani de preoție efectivă, la parohie, a făcut;

f) la ce biserică servește și în ce calitate (paroh preot ajutor, onorific, preot sau diacon);

g) de ce nume se bucură între colegi, la elevi, afară de școală, în societate;

h) cum își îndeplinește datoria (se prezintă regulat la lecția și la toate obligațiunile școlare legate de catedră; intră și este punctual la și dela ore; are plan analitic pe săptămâni, zile și ore cu indicarea subiectului ce va trata; — face materia întreagă cerută de programa analitică);

i) câte absențe motivate și câte nemotivate și de ce le are;

h) ce activitate extrașcolară dezvoltă, arătându-se cu date precise ce a făcut pe acest teren în ultimul an școlar.

2: a) ce metodă întrebuințează și cu ce succes, urmărindu-se felul cum se face aprofundarea, generalizarea și mai ales aplicarea;

b) are tablouri mai religioase, de perete pentru intuiție (câte și ce dimensiuni) la Vechiul și Noul Testament, la istoria Bisericii Universale și a celei naționale;

c) are hărți potrivite pentru învățământul religios;

d) are tablouri sau obiecte din domeniul liturgic;

e) lucrează cu toți elevii sau numai cu unii (cu ce interes e urmărit de elevi);

f) pe ce plan lasă în lecții educația religios-morală.

3: a) ce mijloace educative mănuește și cum;

b) școala are capelă și face vreun serviciu religios la școală;

c) ce serviciu religios a făcut la începutul și la sfârșitul anului școlar, unde și în fața cui, afară de elevi; la Bobotează a sfințit școala, clasă de clasă;

d) de câte ori pe an a administrat elevilor Sf. Taină a Mărturisirii păcatelor și a Impărtășirii (o face

individual ori pe grupe sau clase întregi deodată; în ce zi îi împărtășește — Dumineca, sârbătoarea sau în altă zi;

e) conduce regulat și supraveghează pe elevi Duminecă de Duminecă și sârbătoare de sârbătoare la Sf. Liturghie;

f) ține exortații (predici pentru elevi) Dumineca și sârbătoarea și ce subiecte tratează (sunt trecute regulat în registrul de prezență al școlii);

g) dacă școala are internat, poartă grije de spiritul religios ce trebuie să domnească între elevi, le-a făcut programul de rugăciuni și exerciții religioase, ia parte la rugăciunile de seară și dimineață ale elevilor și cam de câte ori pe săptămână pe lună, sau pe an și cum (asistă sau se roagă împreună cu ei);

h) școala are cor religios și la ce biserică cântă. Ce rol are profesorul de religie la acest cor;

i) are bibliotecă religioasă, fie secție în bibliotecile de clasă, fie separat și câte cărți numără (care a fost sporul ultimului an);

j) pentru elevi s'a înființat vreo societate religioasă în cadrele școlii și ce nume poartă (are statute aprobate și de cine, cum lucrează);

l) ce instituții de asistență socială pentru elevi a întemeiat profesorul re religie (un fond de medicamente gratuite pentru cei săraci, de ajutorare cu cărți, caete, haine, încălțăminte sau cu taxe școlare);

m) la manifestările sportive, artistice sau culturale ale elevilor ia parte și profesorul de religie.

4. Eventuale alte informații despre spiritul școlii, despre persoana și activitatea profesorului de religie, cari privesc învățământul religios sau pot interesa Biserica.

ART. 6. — Inspecția se face asistând la lecțiuni în toate clasele la care propune un profesor.

Despre fiecare inspecție se va dresa un proces verbal obiectiv.

Copii autentice de pe acest proces verbal vor trimite lunar;

Protopopii la Consiliul Eparhial.

Consilierii Eparhiali la Consiliul Eparhial respectiv și la Consiliul Central Bisericesc.

Consilierul Patriarhal la Consiliul Central Bisericesc

Despre inspecțiile învățământului religios primar, supraprimar și de ucenici și ucenice, Consiliile Eparhiale vor întocmi tablouri lunare, pe care cu observațiile și constatările făcute pe baza studierii proceselor verbale primite dela protopop, le vor trimite în luna următoare Consiliului Central Bisericesc.

ART. 7. — Pentru inspecțiile făcute în afara orașului sau comunei de reședință a protopopului sau consilierului inspector, cei ce le fac au dreptul la rambursarea speșelor de deplasare dela un centru la altul, fără a intra în ele costul trăsurilor, tramvaelor sau mașinelor folosite în interiorul unui oraș, și la diurna legală corespunzătoare salariului conform Jurnalului Consiliului de Miniștri pentru funcționarii publici, protopopii dela parohii, consilierii din fondurile eparhiale, și de folosirea camerei de inspecție la școlile statului.

ART. 8. — Neîmplinirea acestor obligații din partea organelor încredințate cu controlul atrage după sine măsuri disciplinare.

ART. 9. — Prezentul Normativ e obligator pentru întreaga Patriarhie Ortodoxă Română, începând cu data de 19 Noembrie 1942.

Inmormântarea preotului Gheorghe Tătuțu.

Ca apostolii dela margini, preoții din satele învecinate au alergat în ziua de 31 Martie a. c. să prohodească așa cum se cuvine pe unul dintre preoții veterani, pe părintele Gheorghe Tătuțu din com. Iablanța. Neînfricatul și dârzul apărător al naționalismului românesc încă de pe vremea stăpânirii asupritoare, și-a plecat și el capul spre odihnă — la porunca Stăpânului. L-a chemat și pe el ca pe atâția alți înaintași, cum a zis poetul: „Ne chiamă pământul să-i dăm înapoi, păcatul și lutul ce-l știe în noi”. († A. Munteanu, protopop) Figura lui atât de veselă și primitoare de străini a dispărut pentru totdeauna. În lumea celor fericiți va afla ușurare și mângăere gășind ceata marilor luptători naționaliști de pe vremuri, cu cari împreună luptase umăr la umăr ca eroii legendari fără frică de moarte. Murind fără urmași, pe patul de moarte, în fața celor prezenți și a preotului local, și-a testat casa proprie drept donație bisericicii din loc care va servi de casă parohială după moartea preotesei văduve ceace și aceasta a acceptat. Prin fapta aceasta și-a făcut nemuritor un nume care se va pomeni din generație în generație. Un sobor de 15 preoți în frunte cu protopopul tractual Iosif Câmpianu, aduc în biserică Domnului corpul neînsușit a preotului G. Tătuțu, unde se începe s. Liturghie al celor mai înainte sfințite, ajută de preoții I. Imbrescu, S. Rasvan și N. Goanța. Corul mixt de băieți condus cu multă măiestrie de Dl inspector școlar Domășneanu, ne-a ridicat sufletul spre cer de unde melodii îngerești răsuna spre cei de pe pământ. După săvârșirea s. Liturghii s'a început prohodul de înmormântare de protopopul tractual înconjurat de preoții: C. Dure, Imbrescu, Rasvan, F. Nemoian, Goanța, Jurescu, C. Vladu, Valeanu, Colojoară, Drăgoiu, G. Popovici, I. Urechiatu, T. Nemoian, O. Costescu, Trailovicu după care P. O. l-a parentat pe răposatul în numele tractului. În sunetul clopotelor sicriul este ridicat din casa Domnului, pornind întreg alaiul spre cimitir.

În fața s. biserici primarul comunei cu cuvinte adânc simțite se desparte de părintele sufletesc al comunei care peste 55 ani i-a păstărit.

Nesfârșitul șir al copiilor de școală bine disciplinați și frumos îmbrăcați urmând în rânduri pe ceice duceau steagurile bisericii, au marș cortegiul funebru până la cimitir cântând toate răspunsurile la stările făcute pe drum. În

fața locuinței răp osatului, preotul Trailovici ca urmaș a celui plecat în patria luminei, se desparte de el aducându-i prinosul său de recunoștință și admirație pentru tot ce a înfăptuit ca paroh al Tablaniței. Ceva mai departe notarul comunei Di Hațeganu evocă trecutul sbuciumat al omului politic de odinioară, care prin voința sa de fier, curajul său neîntricit a fost animatorul năzuințelor noastre naționale. Țara l-a răsplătit cu ordinul „Ferdinand I“ în grad de cavaler.

Acolo unde drumul cotește spre cimitir, inspectorul școlar Di Fișteag inv. în Globucraiova arată recunoștința școlii, bărbatului care în luptele sale din trecut a luptat și pentru școală ca și pentru biserică. În fața gropii, — unde părintele Tătucu vine să se odihnească de toate ostenețele sale după 83 ani de sbucium pe pământ — oare se putea ca nedespărțitul prieten și colaborator al preoților, învățătorului pens. Di Gheorghe Bălțeanu din Topleț să nu spună ultimul cuvânt de adio aceluia, care fără școli înalte din modest preot de sat a ajuns „să șadă între cei mari“ (Sirah 18). Participarea celorlalți domni învățători, învățătoare din loc, Petnic și jur, au evidențiat de câtă considerație s'a bucurat răposatul.

Pierzând pe unul dintre cei mai venerabili slujitori ai altarului Domnului, ne-am respirat fiecare spre vetrele noastre mângâiați sufletește, că — necruțând ostenețele depărtării — am alinat durerile unei preotese, văduve rămasă singură precum și alor două surori ale răposatului, una de 80 de ani, cealaltă de peste 90 de ani, gârbovite și de mulțimea anilor și de pierderea scumpului lor frate care era fata și mângăerea lor.

Istoricul care va încresta pentru posteritate luptele duse în trecut de fruntașii vieții noastre naționale, nu va trece cu vederea și ceace a înfăptuit părintele Tătucu, atât pentru satul său natal cât și pentru „granița“ noastră în general.

De încheiere, iată ce zice S. Ioan Gură de Aur: „Morții și vii nu înfățișează decât diferite clipe ale vecinicieii. Morții noștri nu sunt îngropați sub glie, ci în inimile noastre. Ei trăiesc în noi, în felul cum noi simțim cu ei. Să ne îngrijim, ca urmașii lor să nu vadă decât fapte și să nu audă decât cuvinte vrednice de amintirea lor“.

Pr. Nicolae Văleanu

Organizați „Oastea Domnului“ și preoții să stea în fruntea ei.

Ș T I R I

Hirotonire. Prea Sfințitul Episcop Veniamin a hirotonit pe candidatul *Vasile Florescu* instituit preot în *Șopotul-nou*.

Adunarea generală a Soc. ortodoxe a femeilor române din București s'a deschis Dumineca trecută în sala de festivități a liceului-internat al Societății prin cuvântarea prezidentei generale, D-na Alexandrina Cantacuzino. Amintim că societatea aceasta a luat ființă cu privire la grija pentru creșterea în spirit ortodox a tinerelor fete din Capitală și celelalte orașe din provincie. A prosperat și s'a întărit mulțumită râvnii d-nei prezidente. La adunarea din acest an a participat d-l ministru al Școalelor I. Petrovici și numeroase alte personalități.

Cercul religios Teregova s'a întrunit Dumineca trecută în Armeniș. Preoții cercului, toți prezenți la ședință, au avut plăcută surpriză să vadă aici și pe protopopul tractual. S'a oficiat sf. Liturghie în sobor, în frunte cu păr. protopop I. Suru. Predica a rostit-o pr. I. Sârbu. După masă cercul preoților a trecut în parohia vecină Feneș, unde acelaș sobor: prot. I. Suru, pr. I. Coșariu, V. Paica, S. Șandru, I. Sârbu, D. Stoichescu, Gh. Bihoi și O. Costescu, a celebrat Vecernia. Pr. I. Sârbu a conferențiat despre „virtuțile militare ale fiilor noștri pe front“. A trecut la școală unde pr. V. Paica a interogat pe elevi la religie, distribuind cărți celor merituoși.

Cercul 2 Curtea s'a întrunit în ședință Duminecă în 4 Aprilie în Breazova. Sf. Liturghie a fost celebrată de toți preoții aparținători cercului: P. Iana, T. Gherga, P. Socaci, I. Modran, A. Gruia, C. Sava și I. Șerban. Predica pr. C. Sava a fost ascultată cu luare aminte de credincioși. S'a săvârșit apoi parastas pentru cei patru eroi din comună în frunte cu învățătorul Grigore Popescu. La ședința publică a conferențiat preotul președ. P. Iana despre *dragostea de legea strămoșească și primejdia bapismului*. Conferința a fost încadrată în producțiunile elevilor instruiți de inv. Florian Mare. Vecernia s'a săvârșit tot în sobor cu predica pr. A. Gruia despre *primirea Mântuitorului în suyletele noastre*. Este demnă de subliniat impresia adâncă ce a făcut asupra credincioșilor din comună manifestația aceasta a preoților și demn iarăși de laudă e concursul școlii.

Lumina Satelor și Oastea Domnului. Cu bucurie cetim în foaia de zidire sufletească „Lumina Satelor“ din Sibiu, despre strădania ce și-o dau unii zeloși preoți pentru răspândirea acestei minunate foi religioase în mijlocul credincioșilor. Intre aceștia aflăm și pe unii preoți din Eparhia noastră, al căror nume îl încreștăm aici spre a servi de îndemn și altor preoți ca să stăruie pentru a câștiga cât mai muți cetitori, în special în satele infectate de sectari. Răspândind aceste foi — preotul își va pregăti terenul pentru a putea aduce mai cu ușurință în staulul Bisericii pe cei răătăciți. Au câștigat abonamente noi: Pr. P. Murgoi din Visag 26 ex., Preotul din Crivina de jos 36 ex., Preotul V. Crețiu din Sasca Montană 20 ex. și fratele Trandafir Munteanu din Lugoj — 70 ex. spre desfacere-

Abonați cât mai multe exemplare din aceste foi. Abonamentul abia 320 Lei anual, prețul unei perechi de pul.

Conferință. Duminecă în 4 Aprilie a. c., Caransebeșeni au ascultat conferința D-nei A. Ripan prof. univ., ținută în cadrele Astrei.

Din prezentarea făcută de Dl prof. R. Ciric am aflat că D-na conferențiară este una dintre cele 3 profesoare univ. din Țară.

D-na A. Ripan a tratat timp de o oră subiectul: „Alchimia modernă“.

Reacțiile chimice ale celor 92 elemente stau la baza vieții — spune D-na conferențiară. Natura a fost totdeauna îndrumătorul alchimiei, începând dela Egipteni. Misticismul studiat dar nepătruns de către preoții din lumea antică, în structura materiei a fost înlăturat în sec. 17.

În sec. 18 ne apropiem de platoul descoperirii în chimie, prin savantul Lavoisier.

Chimia modernă a reușit să descopere valoarea și structura atomului din materie. Cărbunile și petrolul, ce sunt o rămășiță a unei lumi transformate, au fost descompuși în derivații lor, cari împreună cu aliajele au contribuit mult la progresul civilizației. Prin analiză s'a ajuns să se constate că atât corpurile din lumea organică cât și cele din lumea anorganică au la baza lor moleculele, ce le agă cele două lumi.

Biochimia, descoperind structura celulei vii a reușit să pătrună în secretul reacțiilor chimice din corpul omenesc și din natură.

Cauciucul sintetic din cărbune și var, apoi benzina sintetică din cărbune presat, precum și firele de mătase extrase din fibrele lemnului, formează o parte din progresele chimiei rezultate din analize și sinteze chimice.

Puterea radioactivă a atarnului a dat la iveală viața — forța din molecula corpurilor anorganice.

Retribuțiunile preoțești și cantonale dela Stat pe luna Martie s'au ridicat și se lichidează la Casierie în orele de oficiu. S'au reținut Lei 400 fie căru preot pentru trei cazuri de moarte.

Teatrale. Elevii din cl. VII-a a liceului „Traian Doda“ din loc, de sub conducerea d-lui prof. E. Costinescu, au reprezentat săptămâna trecută piesa lui I. Caragiale: „O scrisoare pierdută“, interpretând-o într'un mod vrednic de toată lauda.

† **Gizela Przhoda**, din serviciul librăriei noastre, a adormit în Domnul în vârstă de 74 ani. Originară dintr'o familie bună, către bătrânețe a ajuns în strâmtoare pe urma legii conversiunii, având să poarte postul de încredere al casieriei dela întreprinderile noastre. Cu senină încredere și resemnare și-a purtat crucea până la sfârșit. Dumnezeu să o odăinească în pace.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2122 C 1943.

NOTĂ OFICIALĂ.

Cu începere dela 1. Ian. 1943 abonamentul la Foala Diecezană s'a majorat la parohii de cl. I-a Lei 800, parohii de cl. II-a 700, parohii de cl. III-a și subclasă Lei 600 și particulari Lei 500 anual.

Cu începere dela 1. Aprilie 1943 tariful concurselor este următorul: de protopop ca și de preot la parohii de cl. I Lei 1000, parohii de cl. II-a Lei 800, parohii de cl. III-a Lei 600. Publicațiunile Lei 3,50 de 1 cm². Publicațiuni de o pagină Lei 1500.

Concursele, publicațiunile, precum și taxele și plata abonamentului în viitor se trimite pe adresa secției culturale a Consiliului eparhial.

Caransebeș în 8 Aprilie 1943.

Consiliul eparhial

Nr. 2377 C./1943

Cucernicii preoți purtători ai Oficiului Parohial cari au în parohiile lor *sectari nazarineni*, în termen de 8 zile să înainteze direct un tablou cu arătarea numelui fiecărui sectar nazarinean.

Caransebeș, în 10 Aprilie 1943.

Consiliul eparhial.

CONCURS

În baza decisului Venerabilului Consiliu eparhial 7143 B. 1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foala Diecezană“, pentru ocuparea postului de preot în parohia de cl. I-a din comuna **Margina** cu filia Zorani, protopresbiteratul Făgetului, parohie devenită vacantă prin pensionarea pentru limita de vârstă a preotului Serafin Băian.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în întindere de 33 $\frac{1}{2}$ jug. cadastral.
2. Un intravilan în întindere de 1 jug. cadastral.
3. Birul parohial uzitat (20 Lei anual de Nr. de casă și 1 Kgr. fasole), cari se ridică la umblarea cu sf. Cruce; $\frac{1}{2}$ la Ajunul Botezului și $\frac{1}{2}$ la Înălțarea sf. Cruci.
4. Venitele parohiale benevole.
5. Ne fiind casă parohială, preotul ales se va îngriji singur de locuință.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație atât la materă cât și la filie.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificația recerută pentru parohii de cl. I-a, precum și binecuvântarea P. S. Sale Episcopului eparhial să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Margina, prin Prea On. Oficiu protopopesic al Făgetului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vreo Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică săpr a-și arăta dexteritatea în cant, tipic și oratorie, însă nici decum în ziua de alegere.

Margina, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Martie 1943.

Președinte:

Pr. Ioan Serban
adm. paroh.

2-3

Secretar:

Simeon Jurma

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Ioan Muntean
protopresbiter.

CONCURS

Nr. 1614 B/1943.

Renunțând adunarea parohială la dreptul ei de alegere, se publică concurs cu termen de 15 zile, dela primă publicare în „Foaia Diecezană“ pentru întregirea prin numire din partea Consiliului eparhial, a parohiei vacante de clasa II din comuna **Petrița**, protopresbiteratul Bisericii-Albe.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în estindere de 31 jug. cadastrale. Arabil: 23 jug. și 8 jug. pădure.

2. Stola și birul uzitat.

II. Indatoriri:

1. Neînd casă parohială preotul numit se va îngriji singur de locuință.

2. Preotul numit este obligat a-și împlini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare **Duminecă** sau sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului numit.

Cererile de concurs prevăzute de documentele cuvenite și adresate Ven. Consiliu eparhial, se vor înainta Prea On. Oficiu protopresbiteral al Bisericii-Albe în Răcăjdia.

Caransebeș, din șed. cons. eparh. ținută în 24 Martie 1943.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. R. G. Ancușă

2-3

CONCURS

Renunțând adunarea parohială la dreptul ei de alegere spre a se face prin numire, la Decisul Ven. Consiliu Eparhial din ședința sa din 8 Februarie 1943, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană pentru ocuparea prin numire din partea Ven. Consiliu Eparhial a postului de **capelan** (preot ajutor) cu drept de succesiune pe lângă preotul **Ilie Imbrescu** din parohia de clasa II-a din comuna **Mehadica**

I. Beneficii.

1. $\frac{1}{3}$ -a parte din sesiunea II-a parohială de 34 jug.

2. $\frac{1}{3}$ -a parte din toate venitele stolare uzitate.

3. $\frac{1}{3}$ -a parte din birul parohial răscumpărat în bani dela comuna bisericască.

4. În casa parohială locuind preotul, de locuință se va îngriji capelanul.

II. Indatoriri.

1. Capelanul să îndeplinească toate datorițele preoțești recerute.

2. Să predea religia le elevii școlii primare din loc.

3. Să conducă societatea „Sf. Gheorghe“ a tinerilor din loc.

4. Să predice în biserică și afară de biserică la rândul său.

5. Să preleagă temele de educație morală-religioasă tinerilor extrașcolari și premilitarilor.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina capelanului.

Capelanul nu va beneficia de venitele de mai sus pe timpul cât va fi trimis de autoritățile superioare bisericesti spre a servi în altă comună.

Cererile de concurs timbrate în regulă provăzute cu documentele cuvenite adresate Ven. Consiliu Eparhial, se vor înainta Prea On. Oficiu Protopopesc al Mehadiei din **Orșova**.

Mehadica, din ședința consiliului parohial, ținută la 14 Martie 1943.

Președinte:

Mihail Ienea
preot

Notar:

Ilie Draghiciu
s. insp. scl.

1-3

CONCURS

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 6926 B./1942 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană pentru postul de preot la parohia de clasa II-a din comuna **Vârciorova**, protopresbiteratul Caransebeșului, Județul Severin.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jugăre 533 stj. □

2. Casă parohială, cu grădină și intravilan de 95 stj. □ cu supraedificățile economice necesare.

3. Birul parohial 40 Lei anual de fiecare fum.

4. Venitele parohiale uzitate.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare **Duminecă** și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici-o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificația recerută pentru parohii de clasa II-a precum și binecuvântarea Prea Sfinției Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Vârciorova prin Prea On. Oficiu protopresbiteral al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vreo **Duminecă** sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cânt, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Vârciorova, din ședința consiliului parohia, ținută în 14 Martie 1943.

Președinte:

Pr. Boldea Zamfir
adm. parohial

Secretar:

ss. Solomon Popa

Nr. 648/1942.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral ort. rom. Caransebeș la 29 Martie 1942.

Isaia Suru
protopop

1-3